

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudkyň Evy Šonkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **MediaDIDA s.r.o.**, se sídlem K Nádraží 351, Grygov, zast. JUDr. Emilem Fleglem, advokátem, se sídlem K Chaloupkám 3170/2, Praha 10, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2023, č. j. KUOK 69989/2023, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, ze dne 28. 2. 2025, č. j. 72 A 34/2023-36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 12 269,40 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jejího zástupce JUDr. Emila Flegela, advokáta.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobkyně se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ostravě, pobočce v Olomouci (dále jen „krajský soud“), domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřad Hranice (dále jen „městský úřad“) ze dne 2. 2. 2023, č. j. OVV/44285/22-10 ZAG. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku dle § 125f odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Žalobkyně se tohoto přestupku dopustila tím, že v rozporu s § 10 odst. 3 téhož zákona jako provozovatelka motorového vozidla nezajistila, aby při jeho užití byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na

pozemních komunikacích dle § 18 odst. 4 tohoto zákona. Byla jí uložena pokuta ve výši 1 700 Kč a náhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyní provozované vozidlo bylo dne 25. 8. 2022 zachyceno na silnici I/35 v obci Černotín automatickým technickým prostředkem. Vozidlo, které řídil blíže neurčený řidič, jelo rychlostí 60 km/h, ačkoli nejvyšší povolená rychlost v obci činí 50 km/h. Městský úřad zaslal žalobkyni výzvu k uhrazení částky 600 Kč nebo k určení osoby řidiče (ve smyslu § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu). V této výzvě žalobkyni poučil, že mezi identifikačními údaji řidiče musí uvést mj. jeho datum narození. Žalobkyně na tuto výzvu zaslala městskému úřadu identifikační údaje řidiče, kterým byl J. S., trvale bytem X (bez uvedení data narození). Městský úřad poté žalobkyni zaslal výzvu k odstranění vad podání, v níž ji opětovně poučil o povinnosti uvést datum narození řidiče, na kterou žalobkyně již nereagovala. Městský úřad proto odložil věc přestupku neznámého pachatele a přistoupil k vydání příkazu o přestupku provozovatele vozidla. Proti tomu se žalobkyně bránila včasným odporem. V následném řízení o přestupku provozovatele vozidla bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí městského úřadu.

[3] Žalovaný aproboval postup městského úřadu s tím, že bez znalosti data narození nemá možnost zjistit a ověřit totožnost řidiče v běžně dostupných databázích, zejména jedná-li se o cizince. Osobám s běžnými jmény, jako je například J. S., nadto nelze bez znalosti data narození doručovat, aniž by vznikla pochybnost o tom, zda zásilku obdrží správná osoba.

[4] Krajský soud žalobě vyhověl. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) dovodil, že neuvedení data narození nebrání tomu, aby správní orgán zaslal řidiči (i když pobývá v cizině) výzvu k podání vysvětlení, o což se městský úřad ani nepokusil. Po správním orgánu sice nelze požadovat rozsáhlé kroky ke zjištění řidiče vozidla, není však možné připustit, aby na tuto snahu zcela rezignoval. Městský úřad se mohl pokusit vyhledat řidiče v dostupných databázích či ho kontaktovat přímo na základě údajů poskytnutých žalobkyní. Úvaha žalovaného, že z důvodu neznalosti data narození by výzva nemusela být doručena správné osobě, je pouhou spekulací. V projednávané věci nebylo zjištěno, že by se žalobkyně dopouštěla obstrukční taktiky, žádný takový závěr nevyplývá ani z rozhodnutí městského úřadu a žalovaného.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Navrhl rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatel namítl, že postup městského úřadu byl v souladu se zákonem o silničním provozu. Žalobkyně mu sdělila neúplnou totožnost údajného řidiče, datum jeho narození nedoplnila ani na dodatečnou výzvu, ačkoli byla poučena o případných následcích. Bez data narození neměl městský úřad možnost ověřit totožnost řidiče, obzvláště jedná-li se o osobu žijící v zahraničí. Údajný řidič má navíc zcela běžné anglické jméno, a tak by v případě

pokračování

pokusu doručit mu výzvu k podání vysvětlení mohlo dojít k záměně osob. Bez znalosti data narození nelze doručovat ani v České republice. Dle názoru stěžovatele městský úřad dostal povinnosti učinit nezbytné kroky ke zjištění totožnosti řidiče. Z judikatury NSS vyplývá, že po správních orgánech nelze s ohledem na § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu požadovat rozsáhlé vyhledávání osoby řidiče, pokud o ní nemají potřebné indicie a její označení provozovatelem vozidla zjevně nemůže vést k určení řidiče (označí osobu, již nelze doručovat nebo kterou nelze dohledat).

[7] Postup žalobkyně, která městskému úřadu nesdělila datum narození řidiče, považuje stěžovatel za zjevně obstrukční. K tomu odkázal na závěry rozsudku NSS ze dne 4. 5. 2017, č. j. 9 As 271/2016-41. Žalobkyně v obdobných případech opakovaně uvádí řidiče s místem pobytu v USA či ve Vietnamu. Dále stěžovatel předložil tabulku, z níž plyne, že J. S. je nejčtenějším jménem v USA. Je zřejmé, že J. S. je v nynějším případě fiktivní osobou, které nebude možné doručit výzvu k podání vysvětlení. Z úřední činnosti stěžovatele i praxe jiných správních orgánů je známo, že se „*nikdy označenému řidiči nepodařilo doručit*“. Požadovat po správních orgánech zasílání výzev do USA považuje stěžovatel za přehnaný formalismus.

[8] Krajskému soudu vytýká též to, že mu uložil povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení, neboť její procesní strategie, která směřuje k dosažení zániku odpovědnosti za přestupek, je důvodem hodným zvláštního zřetele.

[9] Pro případ, že by byla v řízení o kasační stížnosti žalobkyně úspěšná, stěžovatel navrhl, aby jí nebyla přiznána náhrada nákladů řízení z důvodu hodného zvláštního zřetele. Správní soudnictví totiž slouží k ochraně veřejných subjektivních práv jednotlivců, nikoli jako nástroj směřující k dosažení zániku odpovědnosti za přestupek.

[10] Žalobkyně ve svém vyjádření navrhla kasační stížnost zamítnout. Tvrzení o obstrukčním jednání žalobkyně uplatnil stěžovatel až v kasační stížnosti, proto by NSS k této argumentaci neměl přihlídnout. Její postup nemůže být obstrukcí jen proto, že jako řidiče uvedla osobu žijící v zahraničí. Stěžovatel nevysvětlil, z čeho dovozuje, že žalobkyní uvedený řidič neexistuje. Správní orgány to ve správním řízení ostatně ani netvrdily. Žalobkyně poukázala na judikaturu NSS (rozsudek ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 As 141/2019-22), dle níž nelze každý případ, kdy provozovatel vozidla označí za pachatele přestupku osobu pobývající v zahraničí, považovat za obstrukci, a to ani proto, že neuvedl datum narození řidiče.

[11] V dalších podáních setrvaly procesní strany na svých stanoviscích. Stěžovatel v replice poukázal na řízení vedené u krajského soudu pod sp. zn. 74 A 3/2025, které se týká totožné žalobkyně. V této věci žalobkyně identifikovala jako řidiče vozidla osobu jménem D. B. (rovněž běžné anglické jméno), který má „shodou okolností“ pobývat na stejné adrese jako J. S. Žalobkyně k tomu ve své duplice uvedla, že není pravdou, že by oba řidiči bydleli na stejné adrese, navíc se jedná pro účely nynějšího řízení o irelevantní skutečnost. Skutečnost, že v obou případech řídila vozidlo zahraniční osoba, nedokládá obstrukční jednání žalobkyně. Zároveň není zřejmé, kterému konkrétnímu řidiči, jehož žalobkyně v minulosti označila, se nedařilo doručovat, když se o to správní orgány ani nepokusily.

III. Posouzení kasační stížnosti

[12] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Jelikož v předcházejícím soudním řízení rozhodoval specializovaný samosoudce, musí NSS dle § 104a odst. 1 s. ř. s. dále posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud tomu tak není, odmítne ji pro nepřijatelnost. Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti NSS vymezil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost je přijatelná, pokud (i) se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny jeho judikaturou, (ii) se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, (iii) je třeba učinit judikaturní odklon, a (iv) by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. NSS v rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, dodal, že kasační stížnost může být přijatelná, i pokud je podána správním orgánem, a tedy napadeným rozhodnutím nemohlo být zasaženo do hmotněprávního postavení stěžovatele. Postačí, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu.

[13] NSS se výkladem a aplikací § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu zabýval opakovaně. Z jeho judikatury vyplývá, že na správní orgány skutečně nelze při zjišťování pachatele přestupku klást příliš vysoké nároky, pokud k tomu nedisponují dostatečnými indiciemi. Jestliže však má správní orgán reálnou možnost totožnost pachatele zjistit, musí se o to alespoň pokusit. Nelze akceptovat, pokud správní orgán na snahu dohledat skutečného pachatele přestupku bez dalšího rezignuje a přistoupí k zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla, aniž by se řidiče jakožto přestupce pokusil vyhledat (např. za pomoci jemu dostupných databází) či kontaktovat přímo na základě informací sdělených provozovatelem vozidla (viz např. rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2021, č. j. 5 As 353/2020-26).

[14] V projednávané věci lze bez dalšího vycházet z rozsudků NSS č. j. 5 As 141/2019-22, ze dne 20. 9. 2022, č. j. 1 As 69/2022-27, a ze dne 16. 4. 2024, č. j. 4 As 293/2023-21, neboť byly vydány ve skutkově obdobných věcech. V rozsudku č. j. 5 As 141/2019-22 NSS dospěl k závěru, že *„správní orgán pochybil, pokud se nepokusil kontaktovat osobu označenou provozovatelem vozidla za pachatele přestupku v situaci, kdy mu provozovatel vozidla sdělil toliko jméno, příjmení a adresu pobytu řidiče v zahraničí. Znalost data narození přestupce nelze považovat za nutnou podmínku pro to, aby správní orgán mohl přistoupit k pokusu zjistit další údaje o pachateli přestupku či aby se jej pokusil kontaktovat. Sdělení data narození řidiče nepochybně je vhodné, jeho případné nesdělení však správní orgán nezprošťuje povinnosti pokusit se řidiče ztotožnit a kontaktovat na základě dalších poskytnutých informací“* (zvýraznění doplněno NSS).

[15] Rovněž argument stěžovatele, že bez znalosti data narození nelze vyloučit, že by poštovní zásilka mohla být doručena do zahraničí jiné osobě, odmítl NSS v rozsudku č. j. 5 As 141/2019-22 jako spekulativní.

pokračování

[16] Stěžovatel v kasační stížnosti argumentoval obstrukční povahou jednání žalobkyně. Poukázal na to, že jméno a příjmení řidiče označeného žalobkyní patří v USA k těm nejběžnějším, dokonce jej považuje za fiktivní osobu, které se nikdy nepodařilo zásilky doručit. Zmínil též to, že žalobkyně opakovaně v různých přestupkových řízeních označuje jako řidiče osoby s místem pobytu v zahraničí (v USA či ve Vietnamu). K tomu NSS uvádí, že stěžovatel argumentaci poukazující na obstrukční povahu jednání žalobkyně uvedl až ve vyjádření k žalobě a podstatně rozvinul v řízení o kasační stížnosti. Součástí rozhodovacích důvodů správních orgánů obou stupňů nicméně není. Platí přitom, že správní orgán nemůže v soudním řízení účinně měnit či doplňovat důvody, na nichž vystavěl své rozhodnutí, neboť v opačném případě by nebyl respektován kasační princip správního soudnictví (viz rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2021, č. j. 7 As 70/2021-29, či usnesení ze dne 31. 10. 2024, č. j. 7 As 24/2024-21). NSS se proto touto argumentací nemohl věcně zabývat.

[17] Krajský soud nepochybil ani tím, že o náhradě nákladů řízení o žalobě rozhodl na základě § 60 odst. 1 s. ř. s. podle úspěchu ve věci a neaplikoval odst. 7 téhož ustanovení z důvodu obstrukční povahy procesní strategie žalobkyně. Podání žaloby proti rozhodnutí stěžovatele, které krajský soud shledal nezákonným, a to v souladu s judikaturou NSS existující již v době zahájení řízení o přestupku, nelze považovat za obstrukční jednání.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] S ohledem na výše uvedené dospěl NSS k závěru, že krajský soud nepochybil při výkladu relevantních právních otázek, ani při hodnocení podkladů shromážděných správními orgány, a proto kasační stížnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

[19] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalobkyni NSS přiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti spočívajících v odměně jejího zástupce za dva úkony právní služby (sepis vyjádření ke kasační stížnosti a dupliky) po 4 620 Kč a náhradě hotových výdajů za 2 úkony po 450 Kč (§ 7 bod 5, § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném od 1. 1. 2025]. Vzhledem k tomu, že zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, náleží k nákladům řízení rovněž náhrada daně, která činí 2 129,40 Kč (21 % z odměny zástupce a náhrady hotových výdajů). Náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 12 269,40 Kč. Tuto částku je stěžovatel povinen zaplatit žalobkyni do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jejího zástupce (§ 149 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, užitý na základě § 64 s. ř. s.).

[20] NSS neshledal důvody hodné zvláštního zřetele, kvůli nimž by měl postupovat dle § 60 odst. 7 s. ř. s., jak navrhl stěžovatel. Takovými důvody jsou v obecné rovině okolnosti, pro které by se jevilo v konkrétním případě nespravedlivým ukládat náhradu nákladů řízení tomu účastníku, který ve věci úspěch neměl, a zároveň by bylo možno spravedlivě požadovat na úspěšném účastníku, aby náklady vynaložené v souvislosti s řízením nesl ze

svého. Stěžovatel nicméně vyvolal vznik nákladů řízení podáním kasační stížnosti, která se částečně opírala o důvody, jež nebyly obsaženy v odůvodnění správních rozhodnutí, a částečně byla v rozporu s jednoznačnými závěry judikatury NSS, na kterou poukázal krajský soud. Za takové situace není namístě úspěšné žalobkyni nepřiznat náhradu nákladů řízení, jejichž vznik nezavinila.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. října 2025

Tomáš Kocourek
předseda senátu